

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till godkännande och sättande i kraft av Europarådets konvention om samproduktion av filmverk samt till lag om europeiska konventionen om samproduktion av filmverk

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till godkännande och sättande i kraft av Europarådets konvention om samproduktion av filmverk samt till lag om europeiska konventionen om samproduktion av filmverk (RP 223/2021 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Hanna Kiiskinen, undervisnings- och kulturministeriet
- kulturråd Laura Mäkelä, undervisnings- och kulturministeriet
- verkställande direktör Lasse Saarinen, Finlands filmstiftelse sr
- verksamhetsledare Laura Kuulasmaa, Audiovisual Producers Finland - APFI ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet
- finansministeriet
- Business Finland Oy
- Finlands Filmkammare rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den reviderade konventionen om samproduktion av filmverk, som Europarådet ingick i Rotterdam den 30 januari 2017. Konventionens avser att främja och underlätta uppkomsten av samproduktioner av filmverk mellan parterna genom att fastställa regler som ska tillämpas i sådana produktioner.

Konventionen ersätter den europeiska konventionen om samproduktion av filmverk som parterna antog i Europarådet 1992. Efter att den reviderade konventionen har godkänts kommer emellertid den europeiska konventionen fortfarande att tillämpas mellan de stater där den ena är part i

Betänkande KuUB 2/2022 rd

den reviderade konventionen och den andra är part enbart i den europeiska konventionen. Den europeiska konventionen kommer alltså att fortfarande gälla nationellt.

Den europeiska konventionen sattes i kraft i Finland 1995 på förordningsnivå enligt den statsförfattningsrättsliga praxis som gällde då. Utöver ett lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser i den reviderade konventionen som hör till området för lagstiftningen innehåller propositionen ett förslag om att de bestämmelser i den europeiska konventionen som enligt grundlagen och dess tolkningspraxis för närvarande hör till området för lagstiftningen lyfts upp till lagnivå.

Den reviderade konventionen trädde i kraft internationellt den 1 oktober 2017. För Finlands del träder konventionen i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period av tre månader från dagen för deponering av Finlands godkännandeinstrument. Den lag som gäller den reviderade konventionen avses träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet samtidigt som konventionen träder i kraft för Finlands del. Den lag som gäller den europeiska konventionen avses träda i kraft så snart som möjligt vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte.

Syftet med den europeiska konventionen om samproduktion av filmverk (FördrS 48/1995, den europeiska konventionen) är att främja och underlätta uppkomsten av samproduktioner av filmverk mellan europeiska parter. Den europeiska konventionen uppfyller inte längre behoven filmbranschens behov, vilket bland annat beror på den digitala utvecklingen och de förändrade finansiella instrumenten inom filmbranschen. Även behovet av samarbete har förändrats och begränsar sig inte längre till europeiska länder vid samproduktion av filmverk, utan samarbetet är numera globalt.

Med anledning av ändringarna ovan godkände Europarådet 2017 Europarådets konvention om samproduktion av filmverk (den reviderade konventionen). Konventionen är öppen för Europarådets medlemsstater och andra stater som är parter i Europeiska kulturkonventionen. Dessutom kan Europarådets ministerkommitté bjuda in vilken stat som helst utanför Europarådet och även Europeiska unionen att gå med i konventionen.

Förslagets konsekvenser

Det är enligt kulturutskottet mycket viktigt för den finländska filmen och vår audiovisuella produktion att den reviderade konventionen sätts i kraft nationellt, eftersom båda branscherna internationaliserats snabbt och samma utveckling också pågår i Finland. Den nya konventionen gör det möjligt för finländska produktionsbolag att vara officiella samproducenter med en mindre relativ finansiell andel än tidigare. I nuläget kräver exempelvis ett europeiskt samproducerat filmverk med en budget på 10 miljoner euro en investering på en miljon euro av ett finländskt pro-

Betänkande KuUB 2/2022 rd

duktionsbolag. Efter att den nya konventionen trätt i kraft räcker det med hälften, alltså 500 000 euro, som investering. Det förbättrar i hög grad möjligheterna för våra finländska produktionsbolag att delta i samproduktioner.

Utskottet anser att bättre möjligheter för finländska produktionsbolag att starta och genomföra filmproduktioner ger oss större möjligheter att värna och diversifiera vår inhemska filmkonst, inklusive dokumentärfilmer. Det är viktigt att se till att det europeiska filmutbudet vidgas vid sidan av det anglosaxiska utbudet.

Samproduktion av filmverk ger finländsk filmkonst nya jobbmöjligheter och finländska produktionsbolag nya samarbetsmöjligheter. Filmproduktioner som förläggs till Finland har dessutom positiva hävstångseffekter, eftersom produktionerna inte bara sysselsätter filmbranschen utan också anställda inom bland annat hotell- och restaurangbranschen.

Många länder har redan nu hunnit sätta i kraft den nya konventionen. Enligt ett sakkunnigyttrande har det lett till att finländska produktionsbolag har varit i underläge, i synnerhet i samproduktioner där det har behövts ett större antal europeiska samproduktionsländer exempelvis för ansökan om bidrag från fonden Eurimages eller för ansökan om bidrag inom delprogrammet Media inom EU:s program Kreativa Europa. Den ofördelaktiga situationen för finländska produktionsbolag försvinner nu i och med att avtalet sätts i kraft nationellt.

Ålands ställning

Både den europeiska konventionen och den reviderade konventionen innehåller sådana bestämmelser om kultur som enligt 18 § 14 punkten i självstyrelselagen för Åland hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Följaktligen måste det i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen inhämtas bifall av Ålands lagting för att bestämmelserna ska bli gällande i landskapet. Republikens president beslutade den 14 januari 2022 inhämta bifall av lagtinget till att konventionerna sätts i kraft.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner konventionen i proposition RP 223/2015 rd.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 223/2021 rd utan ändringar.

Betänkande KuUB 2/2022 rd

Helsingfors 10.2.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Paula Risikko saml
vice ordförande Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Marko Asell sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Ville Kaunisto saml
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Noora Koponen gröna
medlem Ari Koponen saf
medlem Pirkka-Pekka Petelius gröna
ersättare Sari Multala saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.